

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Конституційне право»

Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Освітньо-професійна програма	«Право»
Факультет	Юридичний
Кафедра	Цивільно-правових дисциплін
Семестр	I
Кількість кредитів	4
Мова викладання	українська

Викладач	кандидат юридичних наук, професор Осауленко О. І.
Контактна інформація	e-mail: osaulenko.oleksandr@megu.edu.ua

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Анотація	<p>Навчальна дисципліна «Конституційне право» є однією з обов'язкових дисциплін в системі професійного навчання майбутніх юристів. Дисципліна розглядає предмет, джерела, суб'єктний склад конституційних відносин та норми конституційного права України; вивчає найважливіші категорії та положення науки конституційного права, основні принципи та форми організації та здійснення державної влади; детально вивчає Конституцію України, конституційні закони та інші нормативно-правові акти, що є джерелами галузі конституційного права; вивчає історія розвитку Конституції України, порядок прийняття, внесення змін та доповнень до Конституції України; аналізує конституційно-правові основи суспільного ладу, територіального устрою держави, конституційно-правового статусу людини і громадянина; розглядає інформацію про інститут прав людини, що дозволить майбутнім бакалаврам права займати самостійну позицію у питаннях теоретичного та практичного характеру, що стосуються інституту прав людини; формує у здобувачів вищої освіти навички роботи із законодавством.</p>
Мета та цілі	<p>Мета. Підготовка юриста із широким колом знань у галузі основ теорії і практики конституційно-правового регулювання суспільних відносин. Завдання: ознайомити здобувачів вищої освіти з основними положеннями конституційного права та особливостями національного конституційного процесу; проаналізувати інститути та відносини сучасного конституціоналізму, які склалися у світі; дослідити фактори, завдяки яким конституційна теорія перетворюється на практичний конституціоналізм та теоретичні аспекти конституційно-правової проблематики; проаналізувати зміст нормативно-правових актів та практику їх застосування, аналізувати співвідношення загального та особливого в організації й функціонуванні конституційних інститутів сучасних держав.</p>

Результати навчання	У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати: основні положення про конституційне право України як галузь права, науку і навчальну дисципліну; систему та джерела конституційного права України; конституційно-правові відносини, відповідальність; основи конституційного ладу; загальні засади конституційно-правового статусу людини і громадянина в Україні та світі; вихідні засади інституту громадянства; громадянські і політичні права і свободи людини і громадянина; поняття, основні форми, функції та механізм безпосередньої демократії; конституційно-правові основи організації і здійснення публічної влади в Україні; конституційно-правовий статус Верховної Ради України, Президента України, Конституційного Суду України, судів загальної юрисдикції та прокуратури в Україні; конституційні основи територіального устрою України.
Soft skills: соціально-психологічні аспекти професійної компетентності	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у сфері права з розумінням природи і змісту основних правових інститутів, а також меж правового регулювання різних суспільних відносин.
Пререквізити	«Історія держави та права України», «Теорія держави і права»

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Тема	План, короткі тези	Завдання
1. Конституційне право як провідна галузь національного права	Конституційне право України як галузь права, наука і навчальна дисципліна. Місце і роль конституційного права в національній системі права України. Предмет конституційно-правового регулювання і конституційно-правових відносин в Україні. Поняття конституційно-правових відносин, їх особливості і види. Суб'єкти та об'єкти конституційно-правових відносин.	Анотація матеріалу. Вивчення основних визначень і термінів.
2. Конституція України та її розвиток	Поняття і сутність конституції. Поняття та загальна історія світового конституціоналізму. Предмет регулювання конституції. Юридичні властивості конституції. Функції конституції. Поняття і види функцій конституції. Історія українського конституціоналізму.	Анотація матеріалу. Виконання завдань практичної роботи.
3. Конституційний лад і його закріплення в Конституції	Поняття конституційного ладу, його ознаки та умови. Взаємозв'язок між конституційним ладом і суспільним ладом та політикою держави. Закріплення конституційного ладу в Конституції та чинному законодавстві України. Поняття та ознаки засад конституційного ладу. Система та зміст принципів, що становлять засади конституційного ладу України.	Анотація матеріалу. Виконання завдань практичної роботи.
4. Громадянство України. Правове становище іноземців та осіб без громадянства. Правовий статус біженців	Поняття та ознаки громадянства. Загальні та спеціальні принципи громадянства України. Принцип єдиного громадянства та його закріплення у Конституції України. Законодавство України з питань громадянства. Категорії осіб, що належать до громадянства України. Документи, які засвідчують належність до громадянства України. Набуття громадянства України. Підстави набуття громадянства України. Припинення громадянства України.	Анотація матеріалу. Виконання завдань практичної роботи.
5. Конституційні права, свободи та обов'язки людини і громадянина	Засади конституційного статусу людини і громадянина. Інститут громадянства (підданства): поняття, підстави набуття і припинення громадянства. Єдине громадянство. Конституційні права, свободи й обов'язки: поняття, юридична природа, гарантії. Класифікація конституційних прав. Види і характеристика особистих, політичних	Анотація матеріалу. Виконання завдань практичної роботи.

	та інших прав людини й громадянина.	
6. Конституційні засади виборчої системи та виборчого права в Україні	Поняття і соціальна роль референдуму. Відмінність референдуму від виборів та інших форм безпосередньої демократії. Види референдумів в Україні. Предмет референдуму в Україні. Питання, які можуть бути вирішені виключно шляхом референдуму. Питання, які не можуть виноситися на референдум. Юридичні наслідки проведення референдуму. Порядок підготовки і проведення референдуму, його основні стадії. Юридичні наслідки проведення референдуму. Поняття і види виборів в Україні.	Анотація матеріалу. Виконання завдань практичної роботи.
7. Конституційна система органів державної влади	Конституційно-правове регулювання питань організації і діяльності органів державної влади. Проблема меж її здійснення та форма організації державної влади в Україні. Поняття та риси органу державної влади. Види органів державної влади. Закріплення системи органів державної влади в Конституції України. Принцип поділу влади та механізм —стримувань та противаг в конституційній системі України.	Анотація матеріалу. Виконання завдань практичної роботи.
8. Конституційно-правовий статус Верховної Ради України	Конституційні моделі законодавчої влади. Загальна характеристика представницьких органів. Формування, структура і склад парламенту, основні форми діяльності. Парламентські фракції, комітети і комісії. Парламентські дебати. Законодавчий процес. Конституційний статус депутатів. Депутатський мандат. Імунітет та індемнітет. Конституційні засади інституту народного захисника (омбудсмена).	Анотація матеріалу. Виконання завдань практичної роботи.
9. Президент України	Державна влада як інститут конституційного права. Інститут глави держави та його різновид. Порядок і умови заміщення поста (посади) глави держави в монархіях і республіках. Функції, компетенція й відповідальність глави держави. Імпічмент. Взаємовідносини глави держави з парламентом, урядом та іншими державними органами. Акти глави держави.	Анотація матеріалу. Виконання завдань практичної роботи.
10. Конституційно-правовий статус Кабінету Міністрів України та інших органів виконавчої влади	Кабінет Міністрів України в системі вищих органів державної влади. Соціальне призначення і політико-правова роль уряду. Порядок формування Кабінету Міністрів України та його взаємовідносини з Президентом і Верховною Радою України. Функції та компетенція Кабінету Міністрів України. Уряд як колегіальний орган загальної компетенції. Порядок роботи Кабінету Міністрів України. Акти Кабінету Міністрів України. Поняття і види центральних органів виконавчої влади. Порядок створення, реорганізації та ліквідації центральних органів виконавчої влади. Види центральних органів виконавчої влади. Загальна система центральних органів виконавчої влади.	Анотація матеріалу. Виконання завдань практичної роботи.
11. Конституційні засади судової влади в Україні. Конституційний Суд України. Прокуратура України	Поняття судової влади і правосуддя. Засади організації судової влади в Україні. Судочинство в Україні. Засади здійснення правосуддя в Україні. Конституційні принципи судочинства. Судоустрій в Україні. Порядок утворення судів. Спеціалізація судів.	Анотація матеріалу. Виконання завдань практичної роботи.
12. Територіальний устрій України	Конституційно-правовий статус органів влади Автономної Республіки Крим. Поняття територіального устрою держави. Державний та адміністративно-територіальний устрій України. Фактори, що впливають на територіальний устрій України. Принципи адміністративно-територіального устрою України. Система адміністративно-територіальних одиниць України.	Анотація матеріалу. Виконання завдань практичної роботи.
13. Конституційні засади місцевого	Поняття місцевого самоврядування, його соціальне призначення і політична роль. Основні концепції місцевого самоврядування.	Анотація матеріалу.

ЛІТЕРАТУРА ТА НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

Основна

1. Афанасьєва М. В., Бальцій Ю. Ю., Батан Ю. Д. Конституційне право України: прагматичний курс: навч. посіб. /за заг. ред.. М. В. Афанасьєвої, А. А. Єзерова. Одеса: Юридична література, 2017. 256 с.
2. Балакірева Р.С. Конституційне право України : навчальний посібник для студ. ВНЗ. К.: Центр навч. літ, 2003. 209 с.
3. Годованець В.Ф., Головін А.С. Конституційне право України: навчальний посібник. К.: ДП «Видавничий дім Персонал», 2011. 384 с.
4. Державне будівництво і місцеве самоврядування в Україні: підручник. Харків: Право, 2017. 390 с.
5. Конституційне право України: Хрестоматія: навчальний посібник для студ. ВНЗ / упорядник В.С. Журавський, Ю.М. Тодика. К.: ВД Ін Юре, 2004. 884 с.
6. Конституційне право України: Підручник / За ред. В. П. Колісника, Ю .Г. Барабаша. Харків: Право, 2010. 416 с.
7. Конституційне право України. Академічний курс: Підручник: У 2 т. / За заг. ред. Ю. С. Шемшученка. К.: Юрид. думка, 2008. Т. 2. 800 с.
8. Конституційне право: підручник / МВС України, Харків. Нац. ун-т внутр. справ ; за заг. Ред. О. С. Бакумова, Т. І. Гудзбь, М. І. Марчука ; [О. С. Бакумова, Т. І. Гудзбь, М. І. Марчука та ін.] ; передм. М. І. Марчука. Харків, 2019. 484 с.
9. Конституційне право України: навч. посіб. / упоряд. І. В. Тетарчук, Т. Є. Дяків. К. : ЦУЛ, 2018. 218 с.
10. Кравченко В. В. Конституційне право України: навч. посіб. Вид. 6-те, випр. та доп. К.: Атіка, 2008. 592 с.
11. Нестерович В.Ф. Виборче право України: підручник. Київ: Ліра-К, 2017. 503 с.
12. Погорілко В.Ф., Федоренко В.Л. Конституційне право України: підручник. 5-те вид. перероб. і доповн. Київ: «Ліра К», 2014. 560 с.
13. Совгіря О.В., Шукліна Н.Г. Конституційне право України. Повний курс: навчальний посібник. К.: Юрінком Інтер, 2018. 556 с.
14. Теліпко В.Е. Конституційне та конституційно-процесуальне право України: навчальний посібник для студ. ВНЗ. К.: Центр учбової літератури, 2009. 568 с.
15. Федоренко В.Л. Конституційне право України: підруч. М-во юстиції України, Нац. акад. держав. упр. при Президентові України. Київ: Ліра-К, 2016. 616 с.
16. Шляхтун П.П. Конституційне право: словник термінів. К.: Либідь, 2005. 568 с.
17. Шаповал В.М. Конституційне право України : підручник. К.: Юрінком Інтер, 2006. 496 с.
18. Конституційне право: підручник / за загальною редакцією М.І. Козюбри./ Ю.Г. Барабаш, О.М. Бориславська, В.М. Венгер, М.І. Козюбра, А.А. Мелешевич. - К.: Ваіте, 2021. – 528 с.
19. Булкат М. С. Теоретико-правові засади розвитку та функціонування судової влади. Монографія. НАН України. Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького. Київ : Юрид. Думка. 2018. 502 с.

Нормативні документи

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. (із змін.) URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
2. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини:

Закон України від 23 лютого 2006 р. № 3477-IV URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3477-15>

3. Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 27.02.2014 № 794-VII. Відомості Верховної Ради України. 2014. № 13. Ст. 222.

4. Про громадянство України: Закон України від 18 січня 2001 р. № 2235-III. Відомості Верховної Ради України. 2001. № 13. Ст. 65.

5. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства: Закон України від 22 вересня 2011 р. № 3773-VI. Відомості Верховної Ради України. 1991. № 23. Ст. 161.

6. Про свободу совісті та релігійні організації: Закон України від 23.04.1991 р. № 987-XII. Відомості Верховної Ради України. 1991. № 25. Ст. 283.

7. Про громадські об'єднання: Закон України від 22.03.2012 р. № 4572-VI. Відомості Верховної Ради України. 2013. № 1. Ст. 1.

8. Про політичні партії в Україні: Закон України від 05.04.2001 р. № 2365-III. Відомості Верховної Ради України. 2001. № 23. Ст. 118.

9. Про національні меншини в Україні: Закон України від 25.06.1992 р. №2494-XII. Відомості Верховної Ради України. 1992. № 36. Ст. 529.

10. Про звернення громадян: Закон України від 02.10.1996 р. № 393/96-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 47. Ст. 256.

11. Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини: Закон України від 23.12.1997 р. № 776/97-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1998. № 20. Ст. 99. 12. Про вибори народних депутатів України: Закон України від 17.11.2011 р. № 4061-VI. Відомості Верховної Ради України. 2012. № 10–11. Ст. 73. 13. Виборчий кодекс України: Закон України від 19.12.2019 р. № 396-IX. Відомості Верховної Ради України. 2020. № 7, 8, 9. Ст. 48.

14. Про статус народного депутата України: Закон України від 17.11.1992 р. № 2790-XII. Відомості Верховної Ради України. 1993. № 3. Ст.17.

15. Про комітети Верховної Ради України: Закон України від 04.04.1995 р. № 116/95-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1995. № 19. Ст. 134. 16. Про Центральну виборчу комісію: Закон України від 30.06.2004 р. № 1932-IV. Відомості Верховної Ради України. 2004. № 36. Ст. 448. 17. Про Рахункову Палату: Закон України від 02.07.2015 р. № 576-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2015, № 36, Ст. 360.

18. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 09.04.1999 р. № 586-XVI. Відомості Верховної Ради України. 1999. № 20-21. Ст. 190.

19. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 2 червня 2016 р. № 1402-VIII URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1402-19>

20. Про Вищу раду правосуддя: Закон України від 21.12.2016 р. № 1798-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2017. № 7-8. Ст. 50.

21. Про Конституційний Суд України: Закон України від 13.07.2017 р. №2136-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2017. № 35. Ст. 376.

22. Про прокуратуру: Закон України від 05.11.1991 р. №1789-XII. Відомості Верховної Ради України. 1991. № 53. Ст. 793.

23. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 р. №280/97-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1997. № 24. Ст. 170.

24. Про статус депутатів місцевих рад: Закон України від 11.07.2002 р. №93-VI. Відомості Верховної Ради України. 2002. № 40. Ст. 290.

25. Про службу в органах місцевого самоврядування: Закон України від 07.06.2001 р. №2493-III. Відомості Верховної Ради України. 1999. № 33. Ст. 175.

26. Про столицю України - місто-герой Київ: Закон України від 15 січня 1999 р. №401-XIV. Відомості Верховної Ради України. 1999. № 11. Ст. 79.

27. Про затвердження Конституції Автономної Республіки Крим: Закон України від 23 грудня 1998 р. № 350- XIV. Відомості Верховної Ради України. 1999. № 5-6. Ст. 43.

28. Про Верховну Раду Автономної Республіки Крим: Закон України від 10.02.1998 р. №90/98-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1998. № 29. Ст. 191.

29. Про деякі питання нормативно-правового регулювання забезпечення порядку роботи Верховної Ради України: Постанова Верховної Ради України від 08 квітня 2008 р. № 247-VI. Відомості Верховної Ради України. 2008. № 19–20, 21-22. Ст. 211.

30. Тимчасовий Регламент Верховної Ради України: Додаток до Постанови Верховної Ради України від 08.04.08 № 247-VI. Відомості Верховної Ради України. 2008. № 19-20. Ст. 211.

31. Про створення Секретаріату Президента України: Указ Президента України від 14 жовтня 2005 р. № 1445/2005. Уряд. кур'єр. 2005. 18 жовт. (№ 197).

32. Про систему центральних органів виконавчої влади: Указ Президента України від 15 грудня 1999 року № 1572/99. Уряд. кур'єр. 1999. 17 груд.

33. Про Загальне положення про міністерство, інший центральний орган державної виконавчої влади України: Указ Президента України від 12 березня 1996 року № 179/96. Уряд. кур'єр. 1996. 28 берез.

34. Про порядок офіційного оприлюднення нормативно-правових актів та набрання ними чинності: Указ Президента України від 10 червня 1997 року № 503/97. Уряд. кур'єр. 1997. 14 черв.

35. Про затвердження Регламенту Кабінету Міністрів України: Постанова Кабінету Міністрів України від 18.07.2007 р. № 950-2007-п. Офіц. вісн. України. 2007. №54.

Допоміжна

1. Актуальні проблеми конституційного права України: підручник /за заг. ред. проф. Олійника А.Ю. К.: «Центр учбової літератури», 2013. 554 с.

2. Бакумов О. Відповідальність Парламенту України в системі юридичної відповідальності держави: конституційно-правовий аналіз. Право України. 2019. № 7. С. 198-217.

3. Барабаш Ю. Право на зміну конституційного ладу як складова правосуб'єктивності Українського народу. Право України. 2019. № 10. С. 66-81.

4. Бисага Ю., Белов Д. Конституційна реформа в Україні як наслідок формування нової парадигми конституціоналізму. Право України. 2014. № 8. С. 96-104.

5. Бойко І. Витоки, становлення та розвиток інституту народовладдя в Україні. Право України. 2019. № 11. С. 165-182.

6. Боняк В.О., Завгородній В.А., Самотуга А.В., Філяніна Л.А. Конституційне право України: навч. посібник для підгот. до іспиту за кредитно-модульною сист. навчання. 2-ге вид., перероб. і доп. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2017. 293 с.

7. Веніславський Ф.В. Конституційне право України в схемах і таблицях: навч. посіб. для студ. юрид. вузів та ф-тів. Х.: Право, 2014. 376 с.

8. Волощук О. До питання пошуку оптимальної форми правління для України на сучасному етапі державотворення. Право України. 2014. № 8. С. 126-136.

9. Георгієвський Ю. Зміст категорії розмежування щодо компетенції органів державної виконавчої влади та органів місцевого самоврядування. Право України. 2014. № 8. С. 212-224.

10. Калініченко О. Теоретико-правові ідеї захисту прав, свобод та обов'язків людини і громадянина. Право України 2005. № 5.

11. Кириченко В. М., Куракін О. М. Порівняльне конституційне право: модульний курс: навч. посіб. К. : ЦУЛ, 2016. 253 с

12. Кобилецький М. Вплив магдебурзького права на розвиток місцевого самоврядування в Україні (XIV-XIX століття). Право України. 2020. № 1. С. 212-224.

13. Козюбра М. Взаємозв'язки між народовладдям, парламентаризмом та верховенством права: європейські стандарти та сучасні українські реалії. Право України. 2019. № 11. С. 83-97.

14. Колісник В. Уповільнення демократичного поступу України на тлі нових викликів та дезорієнтації громадянського суспільства. Право України. 2019. № 11. С. 183-199.

15. Колодій А. Теоретичні проблеми розвитку конституційного права України. Право України. 2014. № 7. С. 130-136.

16. Конституційне право України: посіб. для підгот. до іспитів / Ю.Г. Барабаш, Т.М. Слінько, Л.І. Летнянчин та ін. Харків: Право, 2016. 345 с.

17. Конституційне право України: посіб. для підгот. до іспитів. Харків: Право, 2017. 369 с.
18. Кресіна І. Виборність суддів як реалізація принципу народовладдя. Право України. 2019. № 10. С. 142-157.
19. Куфтирєв П. Концепція прямої електронної демократії як доцільний напрямок розвитку України. Право України. 2019. № 11. С. 225-240.
20. Любченко П. Удосконалення форми правління в Україні в умовах розвитку громадянського суспільства. Право України. 2014. № 8. С. 117-125.
21. Мартенюк Р. Президент і виконавча влада: співвідношення інститутів у практиці сучасних республік. Право України. 2020. № 3. С. 256-269.
22. Мельниченко В. Правове регулювання всеукраїнського референдуму за народною ініціативою і розвиток народовладдя. Право України. 2019. № 10. С. 113-129.
23. Муніципальне право України: навч. посіб. / упоряд. І. В. Тетарчук, Т.Є. Дяків. К. : ЦУЛ, 2017. 206 с.
24. Нестерович В.Ф. Практикум з Конституційного права України. Київ: Ліра-К, 2018. 639 с.
25. Референдне право України: Навч. посіб. / За ред. В. Ф. Погорілка, В.Л. Федоренко. К.: Вид-во «Ліра», 2009. 366 с.
26. Самбор М. Надзвичайний стан як умова обмеження права на свободу мирних зібрань. Право України. 2019. № 4. С. 183-195.
27. Самбор М. Конституційне право на свободу мирних зібрань в Україні. Право України. 2020. № 6. С. 251-272.
28. Святоцький О., Бойко І. Витоки, етапи становлення та розвиток української державності. Право України. 2020. № 1. С. 17-40.
29. Семків В. Методологічні аспекти історико-правової доктрини української державності. Право України. 2020. № 1. С. 41-51.
30. Серьогін В., Серьогіна С. Децентралізація і місцеве самоврядування у контексті зміцнення народовладдя в Україні. Право України. 2019. № 10. С. 158-174.
31. Ставнійчук М. Про конституційність конституційної реформи. Юридичний вісник України. 2016. №37(38). С. 4-5.
32. Полянський А. Г. Моделі конституційно-правового закріплення функцій судової влади: національні тенденції та міжнародний досвід. Часопис Київського університету права. 2019. № 2. С. 92-95
33. Томенко М. Україна: історія Конституції: навч.посіб. К.: Генеза, 2015. 144 с.
34. Федоренко В. Демократія, демократизація та феномен «електоральної революції» 2019 року в Україні. Право України. 2019. № 11. С. 200-224.
35. Шаповал В.М. Джерела конституційного права України: питання теорії та практики. Право України. 2014. № 9. С. 155-170.
36. Шаповал В. Конституційне право як галузь, наука і навчальна дисципліна. Право України. 2014. № 8. С. 178-198.
37. Ющик О. Демократія і народовладдя в Україні як предмет юридичної доктрини. Право України. 2019. № 10. С. 25-39.
38. Осауленко А.О., Осауленко О.І. Вплив першого розділу Конституції України на формування законодавчих основ вітчизняної кримінально-виконавчої системи. Юридичний науковий електронний журнал. 2022. № 5. С. 94–96.
39. Осауленко А.О., Осауленко О.І. Конституційні права та свободи людини і громадянина та їх вплив на формування кримінально-виконавчої системи України (історико-правовий аспект). Юридичний науковий електронний журнал. 2022. № 6. С.71–74.
40. Осауленко А.О., Осауленко О.І. Міжнародні стандарти захисту прав та свобод людини і громадянина під час здійснення правосуддя та виконання кримінальних покарань. Юридичний науковий електронний журнал. 2022. №7. С. 84–86.

<http://rada.gov.ua/> – сайт Верховної ради України;
<http://www.rada.kiev.ua> – Бібліотека Верховної Ради України
<http://zakon.rada.gov.ua> – Законодавство України
<http://www.president.gov.ua> – офіційне інтернет-представництво Президента України
<http://www.nbu.gov.ua/> – сайт Національної бібліотеки України імені В.І.Вернадського;
<http://irbis-nbu.gov.ua> – сайт Національної юридичної бібліотеки України;
<http://www.unidroit.org/> – сайт УНІДРУА;
<http://www.uncitral.org/> – сайт ЮНСІТРАЛ;
<http://www.hcch.net/> – сайт Гаазької конференції з міжнародного приватного права;
http://www.law.nyu.edu/library/foreign_intl/ – база посилань Школи права Університету Нью-Йорка;
<http://www.washlaw.edu/forint/> – база посилань Бібліотеки Школи права Університету Уошбурна;
<http://memory.loc.gov/law/GLINv1/GLIN.html> – база посилань Бібліотеки конгресу США;
<http://wwwsecure.law.cornell.edu/world/> – база посилань Інституту правової інформації Корнельської школи права;
http://www.state.gov/www/global/legal_affairs/private_intl_law.html – база даних з міжнародного приватного права підрозділу Державного департаменту США, відповідального за координацію діяльності США в сфері міжнародного приватного права.

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Загальна політика	Здобувач освіти зобов'язаний відвідувати всі заняття згідно розкладу, не спізнюватися. Дотримуватися етики поведінки. Працювати з навчальною літературою, з літературою на електронних носіях і в Інтернеті. При пропуску лекційних занять проводиться усна співбесіда за темою. Відпрацьовувати практичні заняття. Виконати індивідуальне завдання.
Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.
Політика щодо академічної доброчесності	Під час виконання завдань вимагається дотримання правил академічної доброчесності. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

ОЦІНЮВАННЯ

Нарахування балів	
Види оцінювання	Бали
Змістовий модуль 1	13
Змістовий модуль 2	13
Змістовий модуль 3	14
Змістовий модуль 4	20
Підсумковий контроль – залік	40

Розподіл балів для оцінювання успішності студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
--	-------------	-------------------------------

90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни